Világunk legnagyobb tragédiáját nem a kegyetlenségek áldozatai jelentik, hanem az, hogy ezen áldozatok közül, ha lehetőségük nyílik rá, sokan ugyanolyan lelkesedéssel álltak volna elnyomóik helyébe, és csattogtatták volna azok ostorait.

Anthony Robinson: Crath feltárása

ELSŐ FEJEZET

Celcha

Ha az ember látja a börtöne falait, az olyan luxus, ami keveseknek adatik meg. De nem szabad elfelejteni: mindannyian foglyok vagyunk.

A rabszolgatartó előszeretettel osztotta meg ezt a bölcsességet. Az arthrani ásatás körül álló sánckerítés, amely bizonyára látott szebb napokat is, befejezése idején sem kelthetett nagy figyelmet. Myles Carstar szerint azonban sokat segített azzal, hogy a szüntelen elégedetlenkedés számára céltáblát nyújtott, így az senkit nem emésztett belülről, még az állatokat sem.

Celcha néha eltűnődött, vajon a rabszolgatartót lehet-e egyáltalán rabszolgatartónak nevezni, hiszen nem ő, hanem más fenevadak járták be a világot, és vadásztak olyanokra, akiket aztán láncra verve elhurcoltak a vadonból. Myles Carstar eközben csak a feladatokat osztotta ki nekik, és betartatta a törvényt. Celcha öccse szerint, akit már-már egészségtelen módon érdekeltek a szavak, az ember rabszolgatartónak nevezhette magát szimplán azáltal, ha voltak rabszolgái – az elfogásuk és az ellenállás vasrúddal való kiverése belőlük nem tartozott a feltételek közé. Mindenesetre Myles Carstar többet tett, mint csak a feladatok kiosztása és a fenyítések kiszabása – azokat az újonnan érkezőket is rabszolgává tette, akik ahelyett, hogy a kapukon léptek volna be az ásatásra a befogók lovai mögött jajveszékelve, a másik úton érkeztek, szintén jajveszékelve.

Az Arthran-fennsíkra vezető másik út, amelyen Celcha és az öccse is érkezett, sokkal rövidebb utazást jelentett. Így is rámentek az év nagyobbik fele, mielőtt a legifjabb rabszolgát kihúzták az anyja két combja közül, hogy csatlakozzon a munkások sorához.

Celcha öccse úgy gondolta, a csecsemők szabadnak születtek, és csak akkor fosztották meg őket a szabadságuktól, amikor Myles Carstar az első bilincset rákattintotta véres kis csuklójukra. Celcha szerint az első pillanattól kezdve rabszolgák voltak, talán már előtte is, de ez amúgy sem számított – ugyanúgy ráfáztak, mint a többiek.

Az első fenyítés során egy rugalmas acélpálcát használtak, amellyel öt és ötven közötti csapást osztottak ki. A borzalmak mértéke gyorsan növekedett a második fenyítéstől a hatodikig, megjelent köztük a nyúzás, a végtagok levágása és egy szem eltávolítása is. Tízéves korára Celcha a hetedik – lassú tűz általi halál – kivételével mindet látta már végrehajtani a központi téren, az elsőt pedig ő maga is kiállta, és azóta öt hosszú sebhely ölelte körbe a vállát, az oldalát és a csípőjét.

Emberemlékezet óta Celcha volt a legfiatalabb, aki kiállta az acélpálcát. Az alkalmi verések bármely korban előfordultak, de amíg Myles Carstar tíz ütésre nem ítélte az öccsét, Helletet, Celchánál fiatalabban senki sem részesült fenyítésben.

Az öccse bűnének idejére Celcha már öt éve viselte a sebeit, és minden mozdulatában érezte még a szúrást, amely a sebek ejtésének sokkalta nagyobb fájdalmát visszhangozta. Hogy Hellet, a kicsivel fiatalabb és nővérénél törékenyebb fiú hogyan lehetett képes elviselni kétszer annyi ütést, azt Celcha el sem tudta képzelni.

Az igazság pedig az, hogy nem is viselte el. A kín megtörte a fiút. A kín vagy talán a megaláztatás, mivel azelőtt mindig lakott benne egy kis büszkeség. Az a fajta, ami azoknak a sajátja, akik nemcsak kicsit okosabbak a testvéreiknél, de ég és föld a különbség köztük, oly jelentős, hogy ennek elrejtése teljes embert kívánó elfoglaltságot jelenthet.

Hellet a kíváncsiság bűnével érdemelte ki a fenyítést. Belenézett egy könyvbe. Azonban igazán a büszkesége törte meg. Nem a rabszolgatartók arcátlan, fölényeskedő büszkesége, hanem az a csendes, mégis magabiztos

önbecsülés, amelyet rabszolga nem gyakorolhat. A pálca szétválasztotta a húsát, de a saját büszkesége adta az üllőt, amelyen a szellemét és az elméjét megtörték. A büszkeség ellenállhat a fájdalomnak, de nem képes átvészelni a testnek az arra szükségszerűen adott reakcióját: a sikolyokat, a bemocskolt lábat, a könyörgést és a sírást, mindezt közönség előtt.

De az egészben a legrosszabb az volt, hogy az egész Celcha hibájából történt. Ő rángatta ki azt a mocskos tárgyat a kiszáradt sárrétegből, miután először belevágott a csákányával. A lány nem tudta, mi az, amit talált, de kíváncsi ujjai szétválasztották a megkeményedett oldalakat, és a lámpa fényébe emelték a könyvet. A felügyelők ritkán jártak le az ásatásba, nem akarták elszenvedni a port és a testek bűzét, de egyikük aznap mégis lejött, épp abban a pillanatban, a léptei hangját pedig elrejtette a közeli kalapácsok dübörgése.

Egy másodperccel azelőtt, hogy a felügyelő befordult volna a sarkon, Hellet kikapta a könyvet Celcha kezéből. Később azt állította, nem tudta, hogy közeledik a rabszolgatartó. Azt mondta, balszerencse az egész. Rossz időzítés. Celcha nem hitt neki. Látta a félelmet kisöccse arcán. És nem tudta megmenteni őt. Saját bűnének bevallása nem törölte volna el a fiúét. Annyit számított volna csupán, hogy egy fenyítés helyett kettőt osztanak ki.

Myles Carstar úgy képzelte, hogy a rabszolgák nemcsak más faj, de morálisan, funkcionálisan és spirituálisan sem többek, mint bármely más állat a fenevadak szolgálatában. Nem többek, mint a birkák, amelyeknek a gyapja öltözteti, a húsa pedig eteti a fenevadakat. Rabszolgatartójuk szemében, aki először csattintott bilincset Celcha csuklójára, a legnagyobb bűn ennek az elképzelésnek bárminemű tagadása volt, nyilvánuljon meg az tettekben vagy akár csak hozzáállásban. Egy rabszolgának, aki élni akart, úgy kellett tennie, mintha a csorda része lenne, és a feladatai elvégzéséhez szükséges minimális intelligencia mutatkozhatott csak meg rajta. És Myles Carstar, aki évről évre pontosan azt látta maga előtt, amit akart, talán már el is hitte a hazugságot, amit a szolgák húsába vágott.

Celcha az engedélyezett egyhetes felépülési idő alatt értette meg, hogy Helletet megtörték. Az apjuk összevarrta a fiú húsát, nagyjából úgy, ahogy a kabátján nyílt újabb és újabb szakadásokkal tette. De az acélpálca

úgy törte össze Helletet, hogy nem létezett halandó, aki képes lett volna megjavítani.

Celcha figyelte Helletet, ahogy a fiú a vérfoltos priccsen fekszik a rabszolgák levegőtlen barakkjában. A hosszú éjszakák alatt Hellet meg sem moccant, szétszakadt húsa nem engedte, csak az állkapcsa mozgott, miközben a fájdalmán rágódott, és motyogott, beszélt egész éjszaka, a hangja éppen csak hallható volt, de nem annyira, hogy érteni lehessen a szavait.

Végül eltelt az egész hét, Hellet pedig a legvénebbek testtartásával csatlakozott a mosdatlan testek hosszú sorához, hogy alászálljon a gödrökbe, és Celcha csak ekkor döbbent rá, hogy a testvére nem magában beszél. A fiú mögött állt a sorban, figyelt, készen arra, hogy elkapja őt, ha az átadná magát a zuhanásnak, amelynek, úgy tűnt, a határán egyensúlyoz. Elég közel állt hozzá, hogy lássa, a fiú szemének rángása nem puszta görcs. Valamit nézett, amit Celcha nem látott. És figyelt. Örökké figyelt.

– Újabb nap a taposómalomban. – Celcha legördült a priccséről, ahogy a reggelt jelző csengő kongása elhalkult. Csengőnek nevezték, bár Hellet azt mondogatta, hogy a csengők üregesek, és jellemzően nem csak meghajlított fémlapok, amelyeket egy bottal zörgetnek. Celchát nem igazán érdekelték a csengők és a taposómalmok, amelyek közül egyiket sem látta még, de az apja mindig ezzel a mondással kelt fel, és ha ismételgette, a lány úgy érezte, mintha egy kicsit maguk mellett tarthatná őt. Nem gondolta, hogy az apja valaha látott volna közelről taposómalmot, bár egy olyan mellett adták el, szóval a kocsiról láthatta aznap, sok évvel korábban, mielőtt Arthranra hozták ásni és meghalni.

Hellet Celcha mögött állt be a sorba. Mindketten felnőttek a sebeikhez. Tíz év telt el, és Hellet már a nővére fölé magasodott. Magasabb és szélesebb volt mindenkinél a hosszú barakkban, ahol majd kétszáz rabszolga aludt egymáshoz préselődve, belélegezve egymás bűzét. Myles Carstar azonban még egy fejjel Hellet fölé ért, pedig a legalacsonyabb fenevadak közé tartozott, eltörpült az őrök mellett, akik viszont minden lényeges tekintetben felnéztek rá. Celcha szeretett arra gondolni, hogy Hellet a hátsójára tudná ültetni Myles Carstart, annak magassága elle-

nére is. Leütné, aztán felemelné az élethossz óta tartó ásásban megedzett karjával, és a térdén kettétörné a gerincét.

Nem mintha az erőszak lett volna a válasz a rabszolgatartók felé. A tapasztalat azt mutatta, hogy a fenevadak az ellenállás minden formáját még nagyobb agresszióval torolták meg, és ők jóval képzettebbek voltak a háború művészetében, még úgy is, hogy fegyvertelenek voltak, gúnyt űzve ezzel mindenből, amivel akár a rabszolgák, akár a vadonban még szabadon élők esetleg támadni tudnának.

Hellet egyértelműen nem erőszakkal válaszolt. A kíváncsiságával ütéseket érdemelt ki, ahogy Celcha is a magáéval. Helletet talán a méretei miatt tartották kivételesnek a dolgozók, de valójában az intelligenciája emelte ki a többiek közül. Celchának is gyorsan vágott az esze, de nyomába sem érhetett Helletének. Bár a fiút azért fenyítették meg, mert azt hitték, belelapozott az egyik poros könyvbe, amit kiástak, ő megtanult olvasni, de nem könyvekből, hanem úgy, hogy követte a vonalakat, amiket az ősi táblákba vájtak a síkságon, ahol sírokat kapartak a kiszáradt sárba.

Manapság már semmi sem jelölte, hol fekszenek a holtak. Celcha emlékezetből kereste fel az apja nyughelyét, és néha arról álmodott, hogy elfelejtette, hol van ez a hely, és hónapokon át beszél a kopár földdarabhoz. Úgy tűnt azonban, hogy a régi időkben nem tartották ekkora bűnnek az olvasást a rabszolgák között, és akiket idehoztak a síkságról, azok gyakran kiírták a sír fölé az elhunyt nevét, mellé pedig néhány szót az életéről.

Celcha nem tudta, Hellet hogyan tanulhatott meg olvasni ilyen szegényes forrásból. A lány is szeretett volna, de azt a leckét már értette, amit évekkel korábban megtanult. Ott volt az öccse szőrtelen hátát borító sebekbe írva azoknak a borzasztó helyeknek a térképe, amelyekre az ilyesféle kíváncsisággal el lehet jutni. Celchát a félelem tartotta a helyén, és közben olyan harag fejlődött benne, amit önmaga ellen fordított.

Az ásatás mostani bejárata a palánkon kívül nyílt, de ez nem jelentett lehetőséget a szökésre. Soha nem a viharvert kerítés tartotta a feladataiknál a rabszolgákat, ahogy az az egyetlen bilincs sem, amit mindannyian viseltek. Inkább jelképesek voltak ezek, mintsem gyakorlatiak. A kinti világ durvasága és ismeretlensége tartotta őket a helyükön, és az, hogy olyanok

uralták azokat a földeket, akik számára a rabszolgák élete nem jelentett többet, mint a profit lehetőségét.

A palánkon éppen csak túl egy rég elfeledett fenevadkirálynő feje és egyik válla emelkedett ki kótyagos szögben a keményre szikkadt földből. Hogy miért nem törték szét és szállították el, Celcha nem tudta. Talán a kő keménysége, amiről világosan tanúskodott, hogy az elmondhatatlan évszázadok alatt tomboló ezer és ezer porvihar mindösszesen annyit ért el, hogy elmosta kissé a szobor vonásait. Még a város bukása sem tett többet, mint lecsípett egy kis darabot jókora orrából. Az egyik idősebb rabszolga azt állította, hogy az emlékmű teljes alakos szobor, és hogy évtizedekkel korábban ő még a királynő lábujjainál, mélyen a föld alatt végezte az ásást.

A magaslatról, ahová a rabszolgák sora felsétált, mielőtt elnyelte volna őket a föld, Celcha egy nagy, sóval szegélyezett tó vizét látta csillogni a keleti hőségben, míg nyugat felé egy hegy emelkedett, mögötte pedig továbbiak tolongtak. Hellet azt mondta, a munkájuk gyümölcse a hegy felé áramlott, amelynek ölelésében egy város bújt meg. Amikor Myles Carstar nem az ásatáson tartózkodott, ebbe a városba ment.

Celcha a föld alatt töltötte élete nagy részét. Az Arthran-fennsík valahogy maga alá temetett egy másik várost, elég mélyen ahhoz, hogy a nagy részét alagútásással kellett feltárni, bár egyes helyeken a rabszolgák réges-régen hatalmas krátereket vájtak, amelyek felfedték az utcákat és a házakat is. Ezekből semmi sem maradt már. A köveket kocsikon elszállították, az idő pedig az ásás gigászi munkáját sekély gödrökké apasztotta, és azok is észrevétlenül eltűnnek majd egy nap, hogy magukkal vigyék mindazoknak az emlékét, akik az életüket töltötték a talaj ellapátolásával, miközben kevésbé elfeledett népek után kutattak.

Celcha elvett egy ásót és egy csákányt az alagút bejáratánál álló szerszámtartóról. Két fenevad őr figyelte őket, folyton rosszallóan, bosszúsan nézték, hogy lehetséges fegyver kerül egy rabszolga kezébe. Hellet csak egy csákányt vett magához. A felügyelők azt mondták, elpazarolja az erejét a lapátolással.

– És hogy van ma Majdnem? – kérdezte Celcha.

Hellet felmordult. Amióta az angyal először megjelent, nehéz volt bármit kihúzni a fiúból. Évekbe telt, mire egyáltalán azt bevallotta, hogy

angyalt látott, és még több időbe, mire a nevét elárulta a testvérének. Hellet nem tudta biztosan a nevet. Az angyalokat, magyarázta, nehéz meghallani, a szájukból eredő nyelv pedig nem az, amit a rabszolgák beszéltek. Hasonló, de nem ugyanaz.

Celcha elhessegette volna Hellet állításait mint egy megtört elme termékeit, de három dolog miatt nem tette. Először is, a fiú az öccse volt. Másodszor, míg mások azt mondták, az értelem kifolyik az agyon ütött repedéseken, Celcha eltűnődött, vajon ugyanazok a repedések nem engedik-e, hogy új dolgok jussanak *be.* Harmadszor, egyben legfontosabbként – bár szégyellte beismerni –, amikor odanézett, ahová Hellet, csillogást látott. Aranyszínű csillogást, nyomokat, a megértés darabkáit, szinte maguknak az angyaloknak a töredékeit, mintha a látása alkalmanként betekintést engedett volna egy másik valóságba.

Celcha nem hallotta az angyalt, nem úgy, ahogy az öccse. Nem is igazán látta, de a hónapok során a futó pillantások összeálltak valamivé, ami darabonként emelkedett a legmagasabb fenevad fölé is. Úgy nézett ki, mint egy ember, megfelelő számú láb és kar, a helyes arányok. Hellet azt mondta, az angyal Majdnemnek nevezi magát, és a hosszú éjszakák alatt az álmait nyugtalansággal töltötte meg, és valami nagyobb cél ígéretével, olyan hatalmassal, hogy mellette kisebbnek érezte magát, mint amikor az ég mérhetetlen, csillagokkal pettyezett hatalmassága alatt állt. Ez az égbolt ma nem látszott, elfátyolozta a por, amely szakadatlanul kavargott, ha a szél nem nyugat felől fújt.

– Készen álltok a földet túrni? – Celcha csoportja mellé aznap Kernst osztották be felügyelőként, a legrosszabbat mind közül. – Persze hogy készen álltok, ti mocskos állatok.

Megvillant a botja, és Hellet széles vállának csapódott. Hellet felmordult. Ha lehetőséget ad rá, Kerns addig ütné, amíg a fiú a gyengeség jelét nem mutatja. Celcha próbálta nem gyűlölni a fenevadakat. Az apja mindig azt mondta neki: mi nem gyűlölködünk. De nehéz volt. Nem engedhette ki, és nem tudta elengedni. Celcha néha úgy érezte, az a sok elfojtott harag méreggé sűrűsödött, és az ereiben folyt, több kárt okozva, mint a fenyítés, ami akkor következne, ha a düh célpontot találna. Helletben viszont, úgy tűnt, nincs rosszindulat. Mintha soha fel sem merült volna

benne a gondolat. Mintha a fenevadak nem lennének többek az időjárásnál, és gonosz tetteik nem mások, mint egy tornádó a Porból, vagy az évente egyszer-kétszer érkező esőzés alatt lecsapó egyik villám.

A hetvenkilencedik teremben a munkások ötös csoportokba álltak össze, és ezek mindegyike más alagútban folytatta az útját. Kerns az alagutak összefutásánál maradt a lámpásával, hogy lássa, mi minden kerül elő. Hellet a jobb oldali úton indult Celcha és három másik élén. Celcha hozta a csoport kis olajlámpáját, hogy annak gyenge fénye segítsen megelőzni a meglendülő csákányok és eltévedt lapátok okozta sérüléseket.

– Ma találunk valamit – szólalt meg Hellet.

Hellet olyan ritkán adott hangot a véleményének, hogy a puszta szavai megzavarták a többiek lépteit. Közülük csak Celcha tudta, hogy ezt csakis Majdnem mondhatta az öccsének. Úgy tűnt, mintha Majdnem évek óta terelgette volna Helletet, aki pedig az ásással tette ugyanezt, észrevétlenül irányítva a fenevadakat, hogy a munka egyre inkább dél felé forduljon.

A felszínre főleg faragott köveket és sziklával megrakott kocsikat hoztak. Ritkábban fadarabokat is sikerült kirángatniuk a kelletlen, csontszáraz agyagból, esetleg rozsdás vasdarabokat vagy még furcsább anyagokat, amelyekre szavuk sem volt, kivéve a fenevadak ilyen helyzetben használt kifejezését, a „mű-anyag"-ot. Mindez a jelek szerint megérte, hogy a rabszolgák életébe kerüljön. Ezeket a dolgokat elvihették a városba újrahasznosításra. Hellet azt mondta, a világot sok idővel korábban teljesen kifacsarták, és szinte semmi olyasmi nem létezett, amit az elmúlt ezer évben eldobtak, vagy amit eltemetett egy katasztrófa, és most ne érte volna meg kiásni. Különösen akkor, ha az ásást valaki más végezte el.

Az alagút végén Hellet és Farga előrement, és a csákányaikkal folytatták a fal kiásását, míg Celcha és a többiek az előző napi törmeléket halmozták a kocsira.

Celcha habozott, miközben a többiek nekiláttak a munkának. Figyelte a Hellet hátán átvillanó árnyékokat, a fény, az izmok és a sebhelyek játékát. A rabszolgák közül sokan féltek az öccsétől a mérete és a némasága miatt, és azért, ahogy keresztülnézett rajtuk, fekete szemével nem létező dolgokat követve. Celcha még mindig a megtört gyermeket látta, a fiút, akinek áldozata csontig hasította a húsát. A fiút, aki egy sebesült alagútpatkányt

ápolgatott, majd őrizte a társaságát, amíg a kis állatot el nem szólította a kor. A fiút, aki nevetett és énekelt és táncolt. Az apjuk teljes szívével szerette azt a gyermeket. Celcha pedig gyakran érzett bizonyos mértékű kötelezettséget apjának a róla való gondoskodásában, valamiféle fenntartást. Talán azért, mert túlságosan emlékeztette a férfit az édesanyjukra, a nőre, akire Celcha az apja szerint olyan nagyon hasonlított. Celchát viszont nem az apjuk egyenlőtlenül osztott szeretete lepte meg folyton, hanem az, hogy ő viszont képtelen volt utálni Helletet a neki jutó rész miatt. Ahelyett, hogy a férfi halála felszabadította volna a haragot, inkább arra sarkallta a lányt, hogy átvegye öccse szeretetének felelősségét. Az angyal viszont féltékenységet ébresztett benne. Tartott tőle. Még most is, amikor már előtte is megjelent a ragyogása, amikor az olyan fényt vetett, amit csak a lány és Hellet látott, Celcha aggódott, miért kísérti az angyal a fiút, és milyen irányba vezeti.

Folytatták a munkát a hőségben, a porban és a zajban, Celcha görnyedt háttal pakolta a csipkés szélű sziklákat. Hellet csákánya mintha sebesebben csapott volna le, mint ahogy a lány szíve dübörgött. Farga néha nem is dolgozott, csak elámulva figyelt, így több teret hagyva Helletnek a szerszáma meglendítéséhez. És bár Farga nem püfölte a falat, a törmelékhalom mégis gyorsabban növekedett, mint ahogy a másik három a kocsira tudta volna hányni.

– Öcsém… – fordult vissza Celcha a kocsira dobott darabtól. Azt akarta, hogy a fiú kifújja magát, igyon pár korty vizet. Hellet meg sem hallotta. Celcha gyanította, hogy akkor sem áll meg, ha hallja őt. A csapások őrült sebességgel ostromolták a falat, de közel sem őrülettel. Minden ütés tökéletes pontossággal egészítette ki a beléjük vitt erőt. Az ősi falak éveken át tartó faragása által olyan mértékben érthető meg azok felépítése és gyenge pontjai, amihez még csak nincs is szükség Hellet éles elméjére, csak a pusztítás iránti vágyára.

A fal mögötti űr a Hellet csapásait követő zengéssel egy ideje már jelezte ottlétét. Már a becsapódás pillanatában mind azonnal tudták, hogy a csákány át fog törni. Megváltozott a hang jellege, a szilánkok pedig nem kifelé, hanem befelé szóródtak. Még hét vagy nyolc erős csapással Hellet elég széles lyukat nyitott, amelyen egy gyermek már átmászhatott volna.

Celcha előrelépett, magasra tartotta a remegő lángot. A többiek a vállánál tolongtak, kivéve Helletet. A fiú hátrahúzódott, levegőért kapkodott, a bundáját por borította. A hátát a szemközti falnak vetve leguggolt, mintha nem is érdekelné, mit tárt fel a fáradozása.

Jó néhány pillanatig az olajlámpa fénye nem fedett fel mást, mint port. Lusta fátyolként hullott alá, és csak akkor nyugodott meg újra, amikor az azt felkavaró erőszak is emlékké vált. Az eltemetett városban a legtöbb kamra rég összeomlott már, a tetőszerkezeteket talán az a pokol falta fel, amely olyan sok építményt megfeketített, talán csak az évek súlya alatt roskadtak össze. Hellet azt mondta, a hely valami hirtelen esemény során, gyorsan süllyedt el. Talán a közelben történt egy hatalmas pusztítás, és ahhoz hasonló porfelhőt vert fel, mint ami Celcha látását is elfedte, csak sokkal nagyobbat, aztán amikor leülepedett, mérhetetlen mélységbe temette a várost. Akárhogy is, az érintetlen szobák ritkaságszámba mentek.

A Helletet bűnbe ejtő könyvet, amelynek a sebeit köszönhette, egy réteg porból ásták ki, amit a ritka esők agyaggá, a hosszú évek pedig agyagpalává formáltak. Hitvány kis dolog, alig ismerték fel az idősebbek, akik akkor velük voltak. Celchának úgy kellett szétfeszítenie a megkeményedett oldalakat, és azokon a szöveg annyira kifakult és annyi folt szennyezte, hogy még a leggyakorlottabb olvasó is megszenvedett volna azzal, hogy értelmet csikarjon ki belőlük.

Az elvékonyodó porfátyol egy hatalmas termet fedett fel, a padlót ősi polcok sorai foglalták el, mindegyikük magasabbra ért egy fenevadnál, és a lámpa gyenge fényén túl nyújtóztak a sötétségbe. Több összedőlt már a terhe alatt, de a legtöbb még állt, ellenszegülve a rajtuk sorakozó könyvek súlyának. Kötetek, ameddig a szem ellát. Több száz. Talán több ezer.

– Ez meg mi? – zihálta Farga, és közben úgy szorította csákányát, mintha az élete múlna rajta.

Hellet nem nézett fel.

Celcha otthagyta a lyukat, és az öccse mellé guggolt.

– Mi ez? – ismételte meg ő is Farga kérdését.

Hellet feje nem mozdult, de felnézett, fekete szeme csillogott bundája függönye mögött.

– Egy eszköz egy cél eléréséhez.

Figyelemre méltó, milyen ritkán bizonyul jelentéktelennek egy látomás. Vagy annyi történik csak, hogy a mindennapjaink nagy részét olyan látomások töltik meg, amelyek túl unalmasak ahhoz, hogy megkérdőjelezzük őket? Hányunknak lehet olyan ismerőse, aki teljes mértékben a képzelet műve, és mi mégis úgy szállunk sírba, hogy biztosan tudtuk: létezik?

Markus McMarkle: Az észrevétlenek

MÁSODIK FEJEZET

Celcha

A második angyal Szarvnak nevezte magát. Azután jelent meg, hogy Kerns hívta Raddockot, Raddock pedig hívta Myles Carstart, de még azelőtt, hogy a könyvekkel megrakott első kocsit a felszínre tolták volna.

Szarvat Celcha még annál is kevésbé látta tisztán, mint Majdnemet. Mindkettő homályosan derengett, jobban látszottak a szeme sarkából, mint ha egyenesen rájuk nézett volna. Szarv többet mozgott, mint Majdnem. És folyton figyelt. Azt is észrevette, hogy Celcha látja őt. Majdnem még csak felé se pillantott, és sohasem mutatott semmi érdeklődést. Szarv azonban körbetáncolta őt, a lány szeme elé emelte kinyújtott ujját, és végignézte, ahogy az figyeli a haladását. Szólt is hozzá, bár Celcha semmit sem hallott, vagy inkább valami újfajta csendet hallott, amikor az angyal szája mozgott, mintha a szavak nem érnének el hozzá, sőt még azt is megakadályoznák, hogy más apró zajok elérjenek.

Aznap este mind kétszeres fejadagot kaptak. Nemcsak Hellet csoportja, hanem az egész barakk. Myles Carstar vállon veregette a fiút, szinte megsimogatta őt, mintha Hellet is a tábor körül portyázó kutyák közé tartozna.

– Szép munkát végeztél, fiú.

Hellet hálás mosolyra húzta a száját, ahogy azt elvárták tőle.

– Ki hitte volna, hogy az egész bandából éppen te fogsz még könyveket találni? – A rabszolgák ura elvigyorodott a saját viccén, ujjait lustán végigfuttatta a Hellet vállán húzódó sebhelyeken. – Lefogadom, hogy még megérinteni is féltél őket.

Hellet lehajtotta a fejét.

– Hellet félt. Igen, uram.

Myles Carstar bólintott, szúrós tekintetét Celchára villantotta, aki szintén lehajtotta a fejét. Ő nem tudta úgy játszani a szerepét, mint Hellet. A rabszolgák ritkán beszéltek a fenevadak, különösen a gazda társaságában. Ő jobb szeretett morgást és dörmögést hallani tőlük, és ami jót tett a hangulatának, az jót tett a munkásoknak is. – Nősténytakarsz, vagy ételt?

– Hellet ételt kér.

Ha valaki a gazdához szólt, először a saját nevét mondta. Myles Carstar úgy tett, mintha azért akarná ezt, mert a szemében az összes rabszolga ugyanúgy nézett ki, de a valóság az volt, hogy gyerekeket akart csinálni belőlük. A rabszolga úgy szólal meg, mint egy kisgyerek, nem számít a kora. Senki sem lehetett egyenlő a gazdáik nyelvével. Ha valaki túl jól beszélte, azt fennhéjázásnak tekintették, és ez hamarabb ért fenyítést, mint a lopás vagy a verekedés – az ilyesmire legalább számítottak egy rabszolgától.

Myles Carstar valami fenevad dolgot csinált a szájával, ami azt jelentette, jól mulat.

– Nem nősténytnagyra nőttél. Elkélne még pár ekkora rabszolga.

– Hellet ételt szeretne, kérem. – Hellet alázatosan bámulta a padlót, megfelelő mértékű félelemmel remegett, amiért választani merészel, amikor választást ajánlanak fel neki.

A rabszolgák ura felkacagott, és csontos kezével megborzolta Hellet fejét.

– Legyen hát étel!

Celcha és Hellet rég elhatározta már, hogy nem fognak szaporodni. Az arthrani ásatáson született gyermekek közül kevesen döntöttek úgy, hogy csinálnak valakit, aki majd a helyükre lép. A rabszolgáknak persze nem lehetett szavuk az ügyben. Jószágokként azt tették, amit mondtak nekik. De Hellet ismert pár praktikát, és tett róla, hogy a kikényszerített

egyesülések ne hozzanak gyümölcsöt. Azt állította, Majdnem mondta el neki, hol találhatja meg a krém elkészítéséhez szükséges növényeket. Keserű anyag lett belőle, amitől napokig betegeskedett, aki elfogyasztotta. Celcha úgy gondolta, ez az egyetlen jó dolog, amit az angyal tett értük.

Amikor bezárták a barakk ajtaját, Hellet egy hang nélkül süllyedt mély álomba. Olyan csendben aludt, hogy Celcha, aki nyitott szemmel feküdt, és egy világ választotta el az álmoktól, attól tartott, hogy az öccse talán meghalt. Hellet soha nem pihente jól ki magát. De aznap éjjel úgy aludt, mint a bunda. Messze alatta pedig ott várt rájuk az ősi terem, tele titkokkal, amiket ők soha nem ismerhetnek meg.

A hajnal egy új napot hozott el, szinte mindenben ugyanolyat, mint bármelyik másik, leszámítva azt, hogy törmelék helyett most könyveket szállítottak, és egy helyett három felügyelőt kaptak maguk mellé, akik közül kettő az újonnan feltárt teremben végezte feladatát. A munka szünet nélkül zajlott, a polcok kiürítése a jelek szerint sürgető volt, mintha a gazda attól tartott volna, hogy az eltemetett város eszébe jut, hogy be kéne omlasztania a könyvek feletti mennyezetet, és sietve pótolja mulasztását.

A változást a második nap hozta el.

Dél körül, a perzselő nap alatt egy kocsi dübörgött át a falban nyitott kapun. Nem olyan vászonnal borított kocsi, mint amiken az élelmet és a szerszámokat hordták az ásatásra, hanem egy valódi műalkotás négy keréken: lakkozott oldala az éjszakai eget idézte, lehetetlenül karcsú kerekeken futott, és fényes szőrű, hullámzó sörényű lovak húzták, nem olyan botladozó gebék, mint amelyek az ásatáson talált dolgokat a városba vonszolták, és amelyekről ritkán tűnt úgy, hogy háromnál több utat bírnának még ki, mielőtt fazékba kerülnek. Két fenevad lovagolt a kocsi után fényes páncélban, díszes sisakjuk a vonyító farkasok fejét idézte.

Celcha mindezt a Stanával és Cherllel épp felfelé tolt kocsi fölött kikukucskálva látta, miközben a teremből kivezető hosszú emelkedőn egyenesen a nap szédítő világosságába tartottak.

– Nem! Nem! Nem! Nem! Nem! – Az idősödő fenevad nő már azelőtt leugrott a kocsiról, hogy annak kerekei megálltak volna. Karmazsinvörös köpenye örvénylett körülötte, ahogy feléjük tartott, hihetetlenül élénk látványt keltve a tábor kopott szürkeségében. – Nem!

Kerns, aki Celcháék mögött haladt, rávágott a lány vállára a pálcájával, mintha kétség sem férhetne ahhoz, hogy ő okozta a látogató bosszúságát.

A nő egyenesen feléjük tartott, csontos, aszott – bármilyen komolyan vehető munkához túlságosan finom – kezét úgy csapta a kocsi elejére, mintha képes lenne egymaga megállítani azt.

– Ki tette ezt? – Körbenézett az udvaron, a tekintete úgy siklott át Celchán, Stanán és Cherlen, mintha ők hárman nem lehetnének jobban felelősek, bármilyen gaztett is történt, mint a kocsi maga. Tüzes szeme végül Kernsen állapodott meg.

A felügyelő kelletlenül lépett ki a kocsi mögül, miközben a két őr leszállt a nyergéből.

– Parancsokat követünk, könyvtáros. – Kerns lehajtotta a fejét, szokott rosszindulata úgy hagyta el, mint ahogy a víz löttyen ki a pohárból.

A nő szúrós tekintete Myles Carstar irodája, egy nagy kőépítmény felé siklott, a kapuktól nem messze.

– Kinek a parancsait?

– Az enyémeket, asszonyom. – Myles Carstar a rabszolgák barakkjai felől érkezett, akkor vették csak észre, amikor már majdnem odaért hozzájuk. Még ő is mintha nyugtalan lett volna a könyvtáros érkezése miatt, alázatosnak tűnt, pedig a gazdát Celcha egész életében az önteltsége határozta meg. Olyan mélyen gyökerezett ez a fölényesség, hogy azt kifejeznie is alig kellett, hasonlóképpen, ahogy az embernek nem kell bizonygatnia a csontváza meglétét sem. – A felhordott könyvek a válogatóteremben vannak, védve a naptól és az esőtől. – A kérdéses épület felé pillantott, erőltetett kuncogást hallatott a gondolatra, hogy a könyvek akár tetővel, akár anélkül is, elázhatnának. Eső talán gyakrabban fordult elő, mint ahogy könyveket fedeztek fel, de nem sokkal.

– És az indexelést megőrizték? – csattant fel a könyvtáros.

– A micsodát? – Myles Carstar úgy bámult az idős nőre, mintha az más nyelven szólalt volna meg.

– Nem tűnt fel magának – indult meg a könyvtáros a rabszolgák ura felé, aki Celcha döbbenetére idegesen nyelt egyet, és hátrálni kezdett –, hogy a könyvek elrendezése *a polcokon* rendkívül értékes információt rejtett? És ez az információ szinte bizonyosan elveszett abban az ocsmány

halomban, amelyet, kétségem sincs felőle, ebben a raktárban csináltak belőlük.

Myles Carstar mindig úgy állította be önmagát, mint aki intellektuálisan a beosztottjai fölé nő, nálánál nagyobbra nőt férfiakat és néha nőket is levágott verbális kése fürge csapásaival, lekicsinyelve őket az oktatásuk szintjét meghaladó utalásokkal. Ahogy a rabszolgákra az állatok szerepét osztotta, az alkalmazásában álló felügyelők rakoncátlan és buta gyermekekként jelentek meg a fejében. A Helletre és Celchára kiszabott fenyítések is azt a célt szolgálták, hogy a büntetettek igazodjanak ahhoz a képhez, amelyet a gazda alkotott róluk.

Ugyanezt az embert látni hatalmától megfosztva revelációval ért fel Celcha számára. Egy pillanat alatt megértette, milyen hirtelen megváltozhat egy tárgy képe, ha változik a szög, amelyből megvilágítják. A könyvtáros új fénybe vonta a rabszolgatartót. Celcha pedig rájött, hogy a gazda kényelmetlensége, hiába apró elégtétel csak mindazért, amit vele, a családjával és a népével tett… mégis tetszett neki az íze, és még többet akart belőle.

– Nos? – Az idős fenevad nő elvette a kezét a kocsiról, és most kérdőn tárta szét a karját. – Hadd lássam a felfordulást! – Egy másik kocsi felé fordult, amelyet Hellet és Farga épp hangos dübörgés közepette tolt be a kapun, tele könyvekkel. – És a canithok és emberek isteneire, ne hozzanak fel többet! – Egy percet sem várt, elindult a terem felé, két őre azonnal a nyomába szegődött. A rabszolgatartó kelletlenül követte őket.

A felhozott könyvekben nem találtak rendszert. Arra ugyan vigyáztak a pakolásnál, hogy a kötetek bőrkötésében ne essen kár a fel- és lerakodásnál, de a polcokon való elrendezésük odaveszett a folyamat során.

– Nem fogja megtalálni, amit keres.

Egy hosszú pillanatig még Celcha sem tudta biztosan, ki beszélt. Az összes istenhez imádkozva kérte, hogy ne ő maga legyen az, de tényleg egy rabszolga hangja szólalt meg. A rabszolgák a rabszolgatartók nyelvét beszélték, de más szájjal, más mellkassal, így a szavak sosem hasonlítottak azokra, amelyek a fenevadak nyelvét hagyták el. És ami még fontosabb, ők más hangsúllyal beszéltek. Az összes felügyelő, Myles Carstar pedig különösen, nagy fontossággal kezelte a hangsúlyt. A rabszolgák sosem mondhattak ellent egy gazdának, ez vitán felül állt, de ami ennél

is fontosabb: a rabszolgák hangja nem tükrözhetett önbizalmat, a gőgről nem is beszélve. Még a bizonyosság is veszélyt jelentett. A kifejezés helyes módja tétova és bátortalan. Az intelligenciát is veszélyesnek tekintették, talán még inkább, mint az engedetlenséget. A rabszolgáknak pontosan olyan ostobának kellett tűnniük, mint amilyennek a gazdájuk elképzelte, vagy még pontosabban, amilyennek a gazdájuk látni akarta őket. Totális engedelmességet kellett mutatniuk, részt venni az előadásban, amelyről mindkét fél tudta, hogy hazugság, és úgy beszélni, mintha mind egy szálig a falu bolondjai lennének.

Hellet hangja egyszerre szegte meg Myles Carstar összes kimondatlan szabályát. Celcha nem tudta biztosan, hogy a rabszolgák gazdája tökéletesen megértené, miért bünteti meg a fiút, de abban biztos volt, hogy a büntetés legalább a harmadik fenyítés lesz, talán egyenesen az ötödik, tekintve, hogy Hellet milyen hallgatóság előtt hozott magára szégyent.

A könyvtáros megállt a néma pillanatban, és Hellet felé fordult. Egy pillanatra valami aranyszínű szikra támadt köztük, de Hellet most az egyszer nem figyelt rá, szemét egyenesen az előtte álló idős alakra szegezte. Celcha korábban látta már, ahogy Kerns, Myles Carstar parancsára, kivájta egy rabszolga szemét. A negyedik fenyítést lassan, gépies pontossággal hajtották végre a büntetőemelvényen a szerszámos sufni mögött. Celchát hányinger rohanta meg, amikor elképzelte, hogy ugyanazt a procedúrát Helleten végzik el.

– Mit mondtál? – A könyvtáros bizonyos mértékű kíváncsisággal figyelte Helletet, ellentétben Myles Carstarral, akinek tekintetében csak megvetés és jeges düh látszott.

Mit mondtál? Jól hallotta, mit mondott Hellet. Mindenki jól hallotta. Azt akarta tudni, a fiú újra ki meri-e mondani. Hogy meri-e mélyebbre ásni a lyukat, amely már így is a sírja lehetett volna.

– Nem fogja megtalálni, amit keres – ismételte el Hellet, de mást nem fűzött hozzá.

Kerns pálcája lecsapott Hellet tarkójára, elég erősen ahhoz, hogy megrepedjen a dróttal körbehúzott fa. Hellet nem reagált, se egy arcrezzenés, se egy mordulás, mintha az évek során megjátszott behódolás elvette volna a minden bizonnyal szörnyű fájdalom élét.

A könyvtáros úgy intette le Kernst, mint egy idegesítő legyet, kék szemét nem vette le Helletről.

– Ha bolond lennél, nem élted volna túl ilyen sokáig. Burkolt ígérettel van tehát dolgunk. Nálad van, ami nekem kell.

– Újra tudom alkotni a polcok elrendezését. – Hellet felhúzta a vállát, végre jelét adva a fájdalomnak.

– Mutasd meg! – A könyvtáros kitárt karral jelezte Helletnek, hogy menjen előtte.

A levegő csillogott Hellet körül, ő pedig Celcha felé fordult.

– Szükségem van a nővéremre. Az elrendezés egy részét ő memorizálta – hazudta.

Celchában két érzelem támadt ebben a pillanatban. Az első a jeges, önző rémület, amiért Hellet belerángatta végzetes pimaszságába. Akármilyen simogatással jutalmazza őket a könyvtáros, az nem fog védelmet nyújtani Myles Carstar bosszúja ellen. Celcha egész életében figyelhette a rabszolgák urát, és biztosan tudta, hogy míg rátámadni borzalmas halált vonna maga után, még az is kevésbé lenne rettentő, mint amivel a megaláztatását torolná meg.

A félelemmel versengve azonban megjelent a büszkeség is, amit egyetlen rabszolga sem engedhetett meg, hogy átjárja a bensőjét. Celcha büszkeséget érzett az öccse tette felett, de feléledt benne egy másféle büszkeség is, az önbecsülése, amiért őt nevezték meg cinkostársnak. Még ha nem is volt az. Még ha meg is életheti vele. Mert gyakran azóta, hogy a korbácsolás megtörte őt, Hellet mintha a díszlet részének tekintette volna a lányt, mintha az alig különbözött volna azoktól a többiektől, akik mellett a reszkető fényben dolgoztak. A tény, hogy Celcha szerette őt, és minden pillanatban azt kereste, hogyan védhetné meg, észrevétlen maradt, legalábbis a lány így érezte az eltelt hosszú évek során, amióta az az alagút beomlott, és maga alá temette az apjukat.

Hellet nyomában léptek be a tágas rakodóterembe. Odakint még a többi rabszolga is közelebb húzódott, remélték, hogy megpillanthatják, mi történik. Bent korhadt fa és tetőkátrány szaga terjengett. A nap fénye keskeny réseken szűrődött be a magasban, aranyszínűre festve a porszemcséket.

A kőhalmoktól frissen megtisztított területen több ezer könyv sorakozott csípőig érő rakásokban. A mindegyiken vastagon álló por a nemrégiben történt érintésekről árulkodott: egy kéznyom itt, egy ujj húzta árok ott. A könyvek illata keveredett a szoba saját szagával. Celcha sosem érzett még ilyet: összetett, öreg és halott. És azt sem lehetett tagadni, hogy volt benne még valami, egy összeaszott holttest dohosságának gondolata. Nem meglepő, Hellet mesélt is róla, hogy a borítókat, sokszor pedig a lapokat is állatok bőréből készítették.

Hellet körbejárt a rakások között, és időnként lerakott egy-egy kis kavicsot abból a maréknyiból, amit az udvaron vett magához. Körülötte a levegő Majdnem izzásával ragyogott. Szarv a rakások, néha pedig Celcha körül ólálkodott.

A gazda és a hozzá csatlakozó három felügyelő úgy méregette Helletet, ahogy a sólyom lesi a nyulat. A fiú rájuk sem hederített. Itt-ott elhelyezett egy-egy követ a különböző rakások tetejére, néha egymáshoz közel, néha egészen távol. Időről időre rápillantott Celchára, mint aki megerősítést vár, és Celcha ilyenkor az öccse tekintetének súlya alatt bólintott egyet.

Hellet végül a könyvtáros felé fordult.

– A megjelölt rakások a lyukhoz legközelebbi első polcról valók.

– Tényleg hinni akar egy rabszolga szavának? – Myles Carstar egyszerre tűnt döbbentnek és felháborodottnak.

– Nem – felelte a könyvtáros. – Megbizonyosodom róla.

Elvett két könyvet az első rakás tetejéről, amelyet Hellet megjelölt, a gerincüket tanulmányozta, majd visszatette őket a helyükre. A második rakáshoz lépett, és belelapozott a legfelső kötetbe. Az utolsó rakáshoz odaintette az egyik testőrét, és a legalsó kivételével az összes könyvet felemeltette vele, ezt az utolsót pedig elkérte tőle. A nő a közepe felé nyitotta ki a kötetet, a karján pihentette azt, és átfutotta a szöveget.

– A könyvek témája összefügg egymással. Egyazon polcról származnak. – Hellethez fordult. – Mutasd meg ezeknek, hogyan rendezzék a rakásokat, hogy azok a polcok rendszerét tükrözzék!

A könyvtáros egyetlen mondatával a feje tetejére állította a világ rendjét. Egy rabszolga lett a felügyelő. Myles Carstar számára ez túlment

minden határon. Rózsaszín, szőrtelen bőre a legsötétebb vörösbe pirult, és remegés járta át mindkét kezét és a hangját is.

– Idehozatok néhány rabszolgát – préselte ki a fogai között.

– Nem – rázta meg a fejét a könyvtáros. – A termet gyorsan és hatékonyan ki kell üríteni. Gondoskodjon róla, hogy a további könyveket polcról polcra rendezzék el, amikor felhozzák! Kérek egy térképet a terem polcrendszeréről, és látni akarom, melyik könyv honnan származik. Képes lesz felügyelni ezt? Vagy küldjek egy tanoncért a könyvtárba, hogy lemenjen… oda? – Az utolsó szóba beleborzongott. A sötét és koszos alagutak fizikailag is a könyvtáros alatt álltak, de társadalmilag még annál is sokkal jobban.

Így Hellet ott maradt felügyelni a felügyelőket, és úgy végezte a feladatot, mintha arra született volna. Celcha visszatért a mélybe a füstölgő gazdával, majd rendszeresen újra és újra vissza a terembe, maga előtt tolva egy kocsira való könyvet, miután azok immár aprólékosan feljegyzésre kerültek Myles Carstar nyilvántartásában. Minden alkalommal, amikor a lány feljött, Hellet váltott vele pár szót a rendszerezés részleteiről, fenntartva az álcát, hogy ő is fontos része a folyamatnak.

Annak a látványa, hogy Kerns és a többiek munkáját Hellet irányítja, Celcha nagy megelégedésére szolgált, de jól tudta, hogy a tekintetükben megvillanó tőrök valódi pengékként fúródnak majd az öccse húsába, amint a könyvtáros elhagyja a tábort. Celcha így azzal a bizonyossággal pakolta a könyveket és tolta a kocsikat, hogy szerencsés esetben élete utolsó napját tölti, de közben jóval nagyobb esélyét látta annak, hogy végső órái jó pár nappal később várnak csak rá, miután véget érnek a büntetésül kiszabott, érzésre az örökkévalóságig tartó kínzások.

Bármilyen következmények is voltak kilátásban, úgy alakult, hogy azoknak még legalább egy napot várniuk kell. Mire a holdtalan éjszaka elnyelte a síkságot, a teremben még ott sorakozott eredeti tartalmának körülbelül a negyede. A rabszolgák ura lelkesen pártolta, hogy a munka akár hajnalig is folytatódjon, ha arra van szükség… és ha a munkára kijelölt dolgozók végkimerülésben életüket vesztik, az az ár igazán megfizethető. A könyvtáros nem értett egyet vele. A rakodóteremben a könyvek rendszerezése sok lámpást igényelt volna, ha késő éjszakáig dolgoznak,

és az jelentős tűzveszélyt hordozott magában. Amellett a nő aludni akart. Myles Carstar felajánlotta neki a szállását, de a könyvtáros inkább vállalta a szó szerint megrázó kocsiutat vissza a városba, és a gazda megaláztatástól füstölögve nézte végig, ahogy a könyvtáros és testőrei kirobognak a tábor kapuin.

A rabszolgák barakkjának vaksötétjében Celcha öccse széles válla mögé kucorodott. Most, hogy nem volt, ami elterelné a lány figyelmét, még jobban rettegett a rabszolgatartók bosszújától.

– Hellet? – A lány megbökte öccse hátát, és újra a nevét súgta: – Hellet!

Csendes morgás.

– Miért csinálod ezt? Meg fognak ölni minket. – De egy része tudta. A fiú elméje évekkel korábban megtört, és már az is lenyűgöző, hogy az őrülete egészen idáig hagyta őt élni. A lányt csak az lepte meg, hogy most viszont őt is megöli. Hellet némasága megerősítette ezt a gondolatot. Celcha belekapaszkodott az egyetlen dologba, ami azzal a reménnyel kecsegtetett, hogy valami más rejlik az egész mögött. Az angyal. Vagyis már angyalok. – Ez az új angyal… Szarv… Mit akar?

Hellet lassan szembefordult vele, álmos zúgolódást váltva ki szomszédaikból.

– Ő a halál angyala.

Celcha reményének utolsó szilánkja is összetört. Az angyal azért jött, hogy lássa őket meghalni. És Hellet pontosan azt adta meg neki, amit akart. Celcha elfordult, elfojtotta a kétségbeesett zokogást.

– Nem. Nem érted. – Hellet a lány vállára tette hatalmas kezét. – Szarv azért jött, hogy megmutassa, hogyan öljem meg őket.

– Myles Carstart? – sziszegte Celcha elborzadva.

– Mindegyiküket.

– A felügyelőket is?

– Az összeset. Egytől egyig.